

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Finansministeren

Stortingets presidentskap
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
21/3401 -

Dato
23.06.2021

Spørsmål nr. 2471 til skriftelig besvarelse fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi om avgiftsendringer under Regjeringen Solberg

Jeg viser til brev 15. juni 2021 fra Stortingets president vedlagt følgende spørsmål fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi:

«V og KrF tvang igjennom en rekke avgiftsøkninger da daværende regjeringspartier H og FrP måtte inngå budsjettforlik med dem, men statens inntekter fra særavgiftene falt allikevel med flere milliarder i samme periode. Det bes om en oversikt over endringer i avgifter og gebyrer som er vedtatt av Stortinget i budsjettene fra 2014 til og med RNB2021 med påløpt proveny, der endringer som trådte i kraft i løpet av året viser helårsvirkningen, der oppheving av flypassasjeravgift er med, mens midlertidige mva.-tiltak holdes utenfor.

Begrunnelse:

Listen over uheldige avgiftsøkninger som V og KrF som opposisjonspartier fikk gjennomslag for da FrP var i regjering var alt for lang, for eksempel fikk V og KrF gjennomslag for økt mineraloljeavgift på såkalt avgiftsfri diesel, økt elavgift, økt CO₂-avgift på innenriks luftfart, økt generell sats på CO₂-avgift, ny plastposeavgift, ny papirposeavgift, økt smøreoljeavgift, ny flypassasjeravgift, økt avgift på HFK og PFK og økt sjokolade- og sukkervareavgift. Etter at Fremskrittspartiet gikk ut av regjering har pilene heldigvis gått i riktig retning. FrP har nå fått fjernet sjokolade- og sukkervareavgiften, FrP har fjernet flypassasjeravgiften, FrP har fjernet avgiften på alkoholfrie drikkevarer, og FrP har også blant annet redusert avgiftene på MC og snøscooter. Det hadde derfor vært flott å få en komplett oversikt over hva som har skjedd fra 2013 og frem til i dag.»

Svar:

Tabellene 1-9 nedenfor gir en oversikt over alle endringer i merverdiavgiften, særavgiftene, tollavgiftene, sektoravgiftene og gebyrene som er vedtatt av Stortinget i budsjettene fra 2014 til og med Revidert nasjonalbudsjett 2021. Skatter som gir inntekter til Folketrygden (trygdeavgift og arbeidsgiveravgift), og avgift på arv og gaver er ikke tatt med. Provenyvirkningen som oppgis er beregnet på løpt virkning da endringene ble gjennomført. For endringer som trådte i kraft i løpet av året, brukes helårsvirkningen.

Oversikten er oppdatert etter enigheten med Fremskrittspartiet om revidert nasjonalbudsjett for 2021. I tillegg til endringene i avgiften på alkoholfrie drikkevarer som følger av budsjettenigheten, er avviklingen av flypassasjeravgiften ut 2021 tatt inn som en varig skattelettelse. Andre midlertidige endringer som følge av virusutbruddet, er ikke tatt inn i oppsummeringen av avgiftsendringer under Regjeringen Solberg under. Samlet sett vil avgiftene og gebyrene ha blitt redusert med om lag 0,2 mrd. 2021-kroner siden 2013 når alle endringene er faset inn.

Tabell 1 Anslåtte provenyvirkninger av avgiftsendringer i vedtatt statsbudsjett for 2014. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2014. Mill. kroner

	2014
	Påløpt
Særavgifter	
Øke avgiftene på klimagasser til 330 kroner per tonn CO ₂ -ekvivalenter ¹	700
Øke CO ₂ -avgift fiske og fangst	30
Justere engangsavgiften for biler	0
Redusere omregistreringsavgiften	-250
Fjerne omregistreringsavgiften og øke miljødelen i vektårsavgiften for tyngre kjøretøy	0
Øke mineraloljeavgiften med 52 øre/liter	655
Øke elavgiften med 0,56 øre/kWh	365
Fjerne båtmotoravgiften	-175
Endringer i avgiftsfrie kvoter for alkohol og tobakk	-200
Elavgift – redusert sats for treforedlingsindustrien	16
Sektoravgifter og overprisede gebyrer	
Redusere tinglysingsgebyrene	-325
Sektoravgifter og andre gebyrer ²	-8

¹ Provenyanslaget omfatter også oppheving av avgiftsfritakene for verneverdige fartøy, museumsjernbaner og tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren. I provenyanslaget er det tatt hensyn til kompensasjoner på utgiftssiden på om lag 60 mill. kroner.

² Dette gjelder reduserte gebyrer til Luftfartstilsynet og Statens jernbanetilsyn og økt årsavgift for stiftelser. Kilde: Finansdepartementet.

Tabell 2 Anslåtte provenyrvirkninger av avgiftsendringer i vedtatt statsbudsjett for 2015. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2015. Mill. kroner

	2015
	Påløpt
Merverdiavgift	
Endre reglene for leasing og utleie av kjøretøy	200
Fjerne unntak for forretningsførsel for borettslag	50
Øke grensen for avgiftsfri import til 350 kroner	-75
Iverksettelse av merverdiavgiftsfritak for batterier til elbiler og leasing av elbiler	-80
Særavgifter	
Redusere engangsavgiften for motorsykler og snøscootere med 30 pst.	-100
Innføre refusjon av engangsavgift ved eksport av kjøretøy	-10
Fjerne årsavgift på campingtilhengere	-70
Redusere omregistreringsavgiften med 35 pst.	-660
Ikke prisjustere veibruksavgiftene	-310
Øke fradraget i vektkomponenten i engangsavgiften fra 15 til 26 pst. for ladbare hybridbiler	-340
Fjerne laveste oppnåelige engangsavgift (hybridbiler og veteranbiler mv.)	-10
Øke fradragene i engangsavgiften for biler med CO ₂ -utslipp under 105 gram/km med 50 kroner per g/km	-50
Fjerne avgift på deponering av avfall	-35
Øke elavgiften 1,5 øre/kwh	940
Øke CO ₂ -avgiften med 0,48 kroner per liter for innenriks kvotepliktig luftfart og 0,19 kroner for annen innenriks luftfart. ¹	180
Øke avgiften på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK) med 5 pst.	20
Øke avgift på utslipp av NO _x med 1,50 kr/kg	3
Øke CO ₂ -avgiften på naturgass og LPG ²	32
Øke CO ₂ -avgiften på autodiesel og redusere veibruksavgiften på autodiesel og biodiesel	-50
Innføre fritak for CO ₂ -avgift på naturgass for andel hydrogen	-11
Innføre full sats for biodrivstoff som oppfyller omsetningspåbudet, fradrag for øvrig biodrivstoff og økt omsetningspåbud til 5,5 pst. fra 1. oktober 2015	124
Toll	
Fjerne tollsatser som har liten betydning for norsk jordbruk	-15
Sektoravgifter og overprisede gebyrer	
Redusere Luftfartstilsynets gebyrer	-16
Redusere losavgiftene	-37

¹ I provenyanslaget er det ikke tatt hensyn til kompensasjoner på utgiftssiden som følge av inngåtte avtaler om offentlig kjøp av persontransporttjenester på 10 mill. kroner.

² I provenyanslaget er det tatt hensyn til kompensasjoner på utgiftssiden på 2 mill. kroner.

Kilde: Finansdepartementet.

Tabell 3 Anslåtte provenyvirknninger av avgiftsendringer i vedtatt statsbudsjett for 2016. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2016. Mill. kroner

	2016
	Påløpt
Merverdiavgift	
Øke den lave merverdiavgiftssatsen fra 8 til 10 pst. ¹	650
Innføre lik merverdiavgift på papir- og e-aviser fra 1. mars	-290
Særagifter	
Innføre avgift på flyreiser ²	1 500
Omlegging av engangsavgiften i miljøvennlig retning	0
Redusere el-avgiftssatsen for store datasentre og skip i næringsvirksomhet	-22
Øke den generelle el-avgiftssatsen med 1,5 øre/kWh	890
Innføre veibruksavgift på gass ³	5
Endre avgiften på klimagassene HFK og PFK	84
Øke smøreoljeavgiften med 5 pst.	5
Øke svovelavgiften med 5 øre	17
Øke avgiften på utslipp av NOx med 1,50 kroner per kg	3
Redusere drikkevareavgift på saft	-25
Innføre fritak for dokumentavgift og omregistreringsavgift ved skattefrie omorganiseringer	-40
Oppjustere reduserte minstesatser pga. lav kronekurs ⁴	11
Sektoravgifter og overprisede gebyrer	
Redusere gebyrer til Brønnøysundregistrene	-71
Redusere sektoravgifter Kystverket	-90
Øke legemiddelkontrollavgiften	14
Øke sektoravgift Petroleumstilsynet	5
Økt fiskeriforskningsavgift	25
Øke rettsgebyret	18

¹ Inkluderer kompensasjoner på utgiftssiden i henhold til inngåtte offentlige avtaler om kjøp av persontransporttjenester som tog-, buss-, fly-, og ferjeruter samt regelstyrte kompensasjonsordninger for kommunesektoren og statsforvaltningen.

² Inkluderer kompensasjoner på utgiftssiden som følge av statlige kjøp av innenlandske flyruter.

³ Inkluderer kompensasjoner på utgiftssiden som følge av inngåtte avtaler om offentlig kjøp av persontransporttjenester.

⁴ Avgift på elektrisk kraft om lag 4 mill. kroner påløpt og om lag 3 mill. kroner bokført, grunnavgift på mineralolje mv. om lag 0,2 mill. kroner og CO₂-avgift på naturgass om lag 7 mill. kroner påløpt og bokført i 2016.

Kilde: Finansdepartementet.

Tabell 4 Anslåtte provenyvirkninger av avgiftsendringer i vedtatt statsbudsjett for 2017. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2017. Mill. kroner

	2017
	Påløpt
Merverdiavgift	
Endre reglene for merverdiavgift ved innførsel av varer ¹	-100
Innføre hjemmel for fritak for merverdiavgift ved vedlikehold av F-35 ²	0
Særagifter	
Øke CO ₂ -avgiften på mineralolje med 26 øre per liter, til 450 kroner per tonn CO ₂ ³	346
Øke CO ₂ -avgiften på mineralolje ilagt veibruksavgift med 6 øre per liter, til 450 kroner per tonn CO ₂	170
Øke CO ₂ -avgiften på bensin med 5 øre per liter, til 450 kroner per tonn CO ₂	45
Øke avgiften på HFK og PFK til 450 kroner per tonn CO ₂	63
Øke CO ₂ -avgiften på LPG med 6 øre per kg, til 450 kroner per tonn CO ₂	3
Øke CO ₂ -avgiften på (innenlandsk bruk av) naturgass med 4 øre per Sm ³ , til 450 kroner per tonn CO ₂	3
Øke CO ₂ -avgiften for utslipp av naturgass i petroleumsvirksomheten til 450 kroner per tonn CO ₂ ⁴	-
Øke veibruksavgiften på autodiesel med 29 øre per liter med virkning fra 1. januar 2017	870
Øke veibruksavgiften på bensin med 10 øre per liter med virkning fra 1. januar 2017	85
Redusere grunnavgiften på mineralolje med 6 øre per liter	-75
Redusere årsavgiften for personbiler (om lag 12 pst.)	-1 220
Redusere vektfradraget for ikke-ladbare hybridbiler til 5 pst.	60
Legge om engangsavgiften.	330
Frita amatørbygde kjøretøy fra engangsavgift	-5
Øke veibruksavgiften på LPG med 73 øre per kg	1
Øke omsetningskravet for biodrivstoff til 7 pst. fra 1. januar og til 8 pst. fra 1. oktober	-36
Sektoravgifter	
Redusere legemiddelomsetningsavgiften	-19
Redusere losavgiftene	-16
Innføre tilsynsavgift til Statens legemiddelverk	4

¹ Provenyet gjelder anslått årlig rentetap for staten på om lag 100 mill. kroner grunnet endrede betalingsrutiner som her teknisk er plassert på kap. 5521, post 70 Merverdiavgift.

² Anslåtte reduserte merverdiavgiftsinntekter på 15 mil. kroner påløpt og 7,5 mill. kroner bokført i 2017 sammenlignet med det som skulle bli innbetalt til staten etter gjeldende merverdiavgiftsregler, motsvares av at merverdiavgiftsutgiftene som kan føres på den statlige nettoføringsordningen på utgiftssiden, reduseres tilsvarende.

³ I provenyanslaget er det tatt hensyn til kompensasjoner på utgiftssiden på samlet sett om lag 114 mill. kroner.

⁴ Brutto avgiftsøkning anslås til 50 mill. kroner mens netto provenyøkning er om lag 8 mill. kroner. Overføres til Statens pensjonsfond utland og påvirker dermed ikke handlingsrommet i 2017-budsjettet.

Kilde: Finansdepartementet

Tabell 5 Anslåtte provenyvirkninger av avgiftsendringer i vedtatt statsbudsjett for 2018. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2018. Mill. kroner

	2018
	Påløpt
Merverdiavgift	
Øke den lave satsen i merverdiavgiften fra 10 til 12 pst. ¹	700
Utvide unntaket for omsetning fra veldedige og allmenntilgjengelige institusjoner og organisasjoner	-5
Innføre merverdiavgiftsfritak for redningsfartøy	-15
Utvide fritaket for elektrisk kraft til Nord-Norge	-5
Miljø- og bilavgifter	
Innføre lik CO ₂ -avgift i ikke-kvotepiktig sektor på 500 kroner per tonn CO ₂ ²	376
Øke avgiften på HFK og PFK til 500 kroner per tonn CO ₂ -ekvivalenter	50
Omlegging av engangsavgift fra vekt til utslipp og endret vektfradrag for hybridbiler inkl. differensiering etter elektrisk rekkevidde for ladbare hybridbiler ³	455
Øke omsetningskravet for biodrivstoff	0
Øke veibruksavgiften på LPG	3
Frita elbiler for trafikkforsikringsavgift	-75
Frita elbiler for omregistreringsavgift	-80
Legge om årsavgiften til trafikkforsikringsavgift	-600
Innføre avgiftsfritak på kjøp av driftsmidler i reindriften	-35
Legge om svovelavgiften (teknisk endring)	0
Andre avgifter	
Øke avgiften på sjokolade- og sukkervarer mv.	1 120
Øke avgiften på alkoholfrie drikkevarer mv.	900
Avgiftslette for små bryggerier	-15
Sektoravgifter og overprisede gebyrer	
Redusere losavgiftene	-11
Redusere legemiddelomsetningsavgiften	-29
Øke tilsynsavgift Finanstilsynet	32
Øke sektoravgift Petroleumstilsynet	6
Redusere gebyret for statsborgerskap	-7

¹ Inkluderer kompensasjoner på utgiftssiden til inngåtte avtaler om offentlig kjøp av persontransporttjenester som tog-, buss-, fly- og ferjeruter samt regelstyrte kompensasjonsordninger for kommunesektoren og statsforvaltningen. Kompensasjonene utgjør 298 mill. kroner.

² Inkluderer redusert veibruksavgift på bensin og diesel og kompensasjoner på utgiftssiden til inngåtte avtaler om offentlig kjøp av persontransporttjenester. Kompensasjonene utgjør 82 mill. kroner.

³ Differensiering etter elektrisk rekkevidde for ladbare hybridbiler iverksettes 1. juli 2018.

Kilde: Finansdepartementet

Tabell 6 Anslåtte provenyvirkninger av avgiftsendringer i vedtatt statsbudsjett for 2019. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2019. Mill. kroner

	2019
	Påløpt
Miljø- og bilavgifter	
Øke omsetningskravet for biodrivstoff	235
Øke veibruksavgiften på LPG	2
Avvikle særfordelen for drosjer i CO ₂ -komponenten i engangsavgiften	18
Avvikle fordel for drosjer i vekt-komponenten i engangsavgiften	45
Legge om flypassasjeravgiften provenynøytralt	0
Legge om engangsavgiften for MC i miljøvennlig retning	0
Innføre vrakpantavgift for lastebiler, motorsykler, mopeder og campingvogner	40
Andre avgifter og toll	
Reversere avgiftsøkningen på sjokolade- og sukkervarer til (prisjustert) 2017-nivå	-1 000
Redusere elavgiften med 1 øre	-650
Utvide redusert sats i elavgiften for produksjon og omforming av energi	-20
Inflasjonsjustere nummeravgiftene	4
Forbedre tollpreferansene for de nest fattigste utviklingslandene (GSP+landene)	0
Oppjustere reduserte satser pga. svak krone	5
Fritak for e-bøker og -tidsskrifter	-55
Frekvensavgift fra tildelinger i 2019	65
Redusert alkoholavgift for små produsenter av sider og mjød	-1
Fjerne engangsavgift for kjøretøy over 20 år	-10
Redusert engangsavgift for motorsykler	-25
Sektoravgifter og overprisede gebyrer	
Redusere overprisede gebyrer	-80
Øke sektoravgifter for Nasjonal Kommunikasjonsmyndighet	29
Øke sektoravgift Petroleumstilsynet	7
Ny sektoravgift - kontroll av tobakksvarer	15

Kilde: Finansdepartementet

Tabell 7 Anslåtte provenyvirkninger av avgiftsendringer i vedtatt statsbudsjett for 2020. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2020. Mill. kroner

	2020
	Påløpt
Merverdiavgift	
Merverdiavgiftsfritak for dybdejournalistikk	-50
Miljø- og bilavgifter	

Trappe opp det generelle avgiftsnivået på utslipp av klimagasser med 5 prosent. Veibruksavgiften reduseres tilsvarende.	170
Oppheve redusert sats og fritak for CO ₂ -avgift på fiske og fangst i nære farvann	5
Oppheve fritak for CO ₂ -avgift på naturgass og LPG til kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser	60
Veibruksavgift: Satsendringer og grunnlagsutvidelser	-250
Veibruksavgift på LPG, videre opptrapping	1
Veibruksavgift for naturgass, innføre lav avgift	3
Omsetningskrav for biodrivstoff i luftfarten	-5
Innføre WLTP provenynøytralt	0
Endre bruksfradrag for eldre biler	-50

Andre avgifter og toll

Avvikle 350-kroners grensen for avgiftsfri vareimport	760
Opprette manglende prisjustering av satsene for forenklet fortolling	3
Redusere totalisatoravgiften	-13
Oppjustere reduserte satser pga. svak kronekurs	1
Redusere avgift på alkoholfrie drikkevarer	-880

Sektoravgifter og overprisede gebyrer

Øke tilsynsavgift Finanstilsynet	21
Øke ny sektoravgift til NVE - beredskapstilsyn og damsikkerhet	10
Øke sektoravgiften til Nasjonal kommunikasjonsmyndighet	10

Kilde: Finansdepartementet

Tabell 8 Anslåtte provenyvirkninger av avgiftsendringer i vedtatt statsbudsjett for 2021. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2021. Mill. kroner

	2021
	Påløpt
Merverdiavgift	
Oppheve unntak for merverdiavgift for alternativ behandling	250
Videreføre MVA-unntak for akupunktører til 1. oktober 2021	-27
Oppheve unntak for merverdiavgift for kosmetisk kirurgi og kosmetisk behandling	100
Endre reglene for omtvistede krav i bygg- og anleggsbransjen	-25
Miljø- og bilavgifter	
Øke det generelle avgiftsnivået på ikke-kvotepliktige utslipp av klimagasser med 5 pst. utover prisjustering	360
Redusere veibruksavgiften for å kompensere for økt CO ₂ -avgift	-190
Redusere veibruksavgiften for å kompensere for økt omsetningskrav for biodrivstoff	-200
Øke lav sats i CO ₂ -avgift på naturgass og LPG pga. lav kronekurs	3
Øke CO ₂ -avgiften på innenriks kvotepliktig luftfart med 5 pst. utover prisjustering	22
Øke CO ₂ -avgiften i petroleumsvirksomheten med 7 pst. utover prisjustering ¹	-
Øke engangsavgiften for varebiler	80

Øke satsen for naturgass og LPG til kjemisk reduksjon mv. fra 1. juli 2021	10
Innføre CO ₂ -avgift på avfallsforbrenning	120
Utvide fritaket i grunnavgiften til alle fartøy i næring	-15
Øke veibruksavgift på LPG	2
Øke veibruksavgift på naturgass ²	1
Innføre lik sats i trafikforsikringsavgift for elbiler som motorsykler	800
Øke innslagspunktet på slagvolumkomponenten til 500cc for motorsykler og snøscootere	-90
Engangavgift for varebiler - provenynøytral overgang til nye CO ₂ -verdier basert på WLTP	0
Midlertidig avvikling av flypassasjeravgiften ³	-1 650

Andre avgifter og toll

Gradere avgiften på alkoholfrie drikkevarer etter sukkerinnhold fra 1. juli 2021	-350
Redusere avgift på alkoholfrie drikkevarer med 50 pst.	-1 000
Avvikle avgift på sjokolade- og sukkervarer	-1 550
Redusere avgift på øl og vin med 10 pst.	-775
Redusere avgift på snus med 25 pst.	-350
Avvikle toll på roser fra GSP+-land	0
Øke lave satser i elavgiften og grunnavgiften pga. svak kronekurs	5

Sektoravgifter og overprisede gebyrer

Økt sektoravgift for tobakksnæringen	0
Økt kontroll- og tilsynsavgift for akvakulturanlegg	4
Innføre kontrollavgift for fiskeflåten	53
Redusere overprising av gebyret for utlegg	-279

¹ Økningen i CO₂-avgiften anslås å øke provenyet med om lag 100 mill. kroner påløpt og om lag 50 mill. kroner bokført. Skatter og avgifter fra petroleumsvirksomheten overføres til Statens pensjonsfond utland og påvirker derfor ikke handlingsrommet for 2021.

² I provenyanslaget er det tatt hensyn til kompensasjoner på utgiftssiden på 2 mill. kroner.

³ Flypassasjeravgiften ble i desember 2020 vedtatt avvirket ut hele 2021. Avgiften må vedtas av Stortinget på nytt dersom den skal gjeninnføres.

Kilde: Finansdepartementet

Tabell 9 Anslåtte provenyvirkninger av avgiftsendringer i vedtatt Revidert nasjonalbudsjett 2021. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2021. Mill. kroner

	2021
	Påløpt
Forlenge MVA-unntak for akupunktører mv.	-9
Innføre avgift på viltlevende marine ressurser	100
Utsatt innføring av CO ₂ -avgift på avfallsforbrenning	-120
Avvikle avgift på alkoholfrie drikkevarer	-1 100
Avvikle toll på blomster fra GSP+-land	0
Innføre avgift på nye nikotinvarer ¹	90

¹ Norge har i dag et forbud i tobakksskadelovgivningen mot innførsel og omsetning av nye tobakks- og nikotinvarer, blant annet e-sigaretter med nikotin og nikotinsnus. Ettersom dagens forbud må bestå inntil EUs tobakksdirektiv er gjennomført i Norge og en ny registreringsordning blir iverksatt, legger departementet til grunn at innføring av avgift på nye nikotinvarer tidligst vil ha provenyeffekt fra 2022.
Kilde: Finansdepartementet

Med hilsen

Jan Tore Sanner